

Obsah

Obsah	iii
Úvod	1
1 Výchova vztahující se ke smrti	3
1.1 Uvedení do problematiky výchovy vztahující se ke smrti	4
1.1.1 Souvislost thanatologie a death education	4
1.1.2 Historický vývoj death education v zahraničí (zejména v USA)	5
1.1.3 Proces detabuizace smrti v České republice	8
1.2 Koncept výchovy vztahující se ke smrti	9
1.2.1 Cíle výchovy vztahující se ke smrti	11
1.2.2 Podoby výchovy vztahující se ke smrti	13
1.2.3 Účinnost výchovy vztahující se ke smrti	15
1.3 Výchova vztahující se ke smrti na základních školách (v USA a Velké Británii)	16
1.3.1 Výchova vztahující se ke smrti na prvním stupni	18
1.3.2 Specifika a náročnost výchovy vztahující se ke smrti	19
2 Stručné uvedení do metodologie výzkumu	21
3 Intervence učitele v situaci týkající se smrti	23
3.1 Intervence v situaci úmrtí v rodině žáka	23
3.1.1 Možnosti intervence v situaci týkající se smrti	24
3.1.2 Základní informace o truchlení	26
3.2 Kazuistiky žáků, jimž zemřel člen rodiny	30
3.3 Intervence v situaci úmrtí člena školní komunity	47
3.3.1 Doporučení jak postupovat v těchto situacích	47
3.4 Kazuistiky týkající se smrti člena školy	49
3.5 Obecné úvahy učitelů o intervenci	64
3.6 O čem přemýšlet a co dělat v intervenci	66
3.6.1 Sdílení zprávy o úmrtí	67
3.6.2 Chování učitele vůči truchlícímu žákovi a jeho rodině	70
3.6.3 Učitel v intervenci	74
4 Téma smrti ve výuce	79
4.1 Možnosti zařazení výchovy vztahující se ke smrti do výuky	80

4.2	Rozhovory mapující téma smrti ve výuce	82
4.2.1	Předměty	82
4.2.2	Další témata, skrze něž se objevuje téma smrti	88
4.2.3	Diskuze o tématech vztahujících se ke smrti	96
4.3	Přístup učitele k tématu smrti ve výuce	100
4.3.1	Pozornost věnovaná tématu smrti	100
4.3.2	Způsoby práce s tématem smrti	103
4.3.3	Názory učitelů na otevírání tématu smrti ve výuce	113
4.3.4	Diskuze o sdílení témat vztahujících se ke smrti	117
5	Podmínky pro výchovu vztahující se ke smrti	123
5.1	Připravenost učitelů pro výchovu vztahující se ke smrti	123
5.1.1	Osobní připravenost	124
5.1.2	Odborná připravenost	131
5.1.3	Úvahy nad přípravou učitelů pro výchovu vztahující se ke smrti	133
5.2	Žáci a téma smrti pohledem učitelů	137
5.2.1	Reakce žáků na téma smrti	138
5.2.2	Ohled na vývoj konceptu smrti	144
5.2.3	Postoj dětí ke smrti, v kontextu jejich životních zkušeností . .	146
5.2.4	„Naladění třídy“ jako podmínka otevírání tématu smrti . . .	147
5.3	Co učitelé považují ve svém povolání za důležité	148
5.3.1	Osobnostní, rozvíjející pojetí výuky	148
5.3.2	Vztah učitele k žákům	150
5.3.3	Hodnocení výkonů žáků	150
5.3.4	Péče o vztahy, učit se být spolu	151
5.3.5	Spolupráce s rodinami žáků	152
5.3.6	Odlišnost vlastního přístupu od kolegů	152
5.3.7	Osobnostní přístup jako rámec výchovy vztahující se k smrti .	154
	Závěr	155
	Seznam použité literatury	157
	Seznam tabulek	169
	A Podrobnější uvedení do metodologie výzkumu	171